

Základ a řád ordinované služby v BJB

Úvod

BJB je organickým společenstvím sborů, a proto k službě v ní dochází podle určitého řádu. Spojitost jednotlivého sboru se společenstvím sborů je dána již posláním církve ve světě. Baptisté patří v ekumenické rodině církví k těm, kdo kladou důraz na laickou podstatu církve a svrchovanost místního sboru. Místní sbor je již církví, do společenství baptistických sborů však patří na základě dobrovolného sdružování. Toto společenství pomáhá místnímu sboru dostát úkolu věrnosti biblickému svědectví i duchovnímu odkazu, k němuž se hlásí a tak zůstat v živém spojení s baptisty ve světě i s církví obecnou. Na tyto skutečnosti navazuje i řád duchovní služby ve sborech BJB.

I. Základy a poslání

Základ v Písmu

Bůh uložil celé církvi službu smíření s Bohem skrze Ježíše Krista (2Kor 5,16-21; Gal 3,26-29). Každý, kdo vyznává víru v Krista, je volán k uřednictví a ke službě (1Kor 12,12n). Proto mluvíme o všeobecném kněžství věřících" (1Pt 2,9; Řím 12, 1-8), založeném v jejich specifickém obdarování ke službě (1Kor 12; 14,26; Řím 12, 1-8; Ef 4,11-16; 1Pt 4,10n; Sk 2,14-21).

V celé historii Božího lidu však dochází i k povolávání duchovních vůdců, jimž je svěřována zvláštní odpovědnost. Z toho vyplývá, že je třeba se hlásit k službě celého Božího lidu i k nutnosti a hodnotě zvláštní služby, spojené se specifickou odpovědností. Ve Starém zákoně dochází k duchovnímu vůdcovství prostřednictvím kněží, proroků a lidí pověřených správou ostatních. Tito muži a ženy byli odpovědní Bohu i všemu lidu. V rané církvi byla zvlášť důležitá prorocká služba, která byla svěřena jak celku, tak i jeho odpovědným vůdcům. Jinak nemáme v Novém zákoně nějaký jednoznačný model duchovního vůdcovství. Jisté je to, že zde dochází k oddělení jednotlivců pro zvláštní služby (Sk 13,1-3, Sk 16,13-15.40, Sk 20, 17-35, Ř 16,1-16, 1Kor 16,15n, Fp 1,1, Fp 4,2n, 1Te 5,12n, 1Tm 3,1-13, 2Tm 1,5-9, Žd 13,7, Jk 3,1, 1Pt 5, 1-4). Předním úkolem vůdců byla služba církvi a výchova jejích údů k službě. Proto kázali, vyučovali, napomínali, uplatňovali autoritu Páně, pečovali o církve a byli jí příkladem svým životem. S vysluhováním křtu a Večeře Páně Nový zákon jejich službu výslovně nespojuje.

Církev tyto své vůdce podporovala skrze povzbuzování (1Tes 5,13), uznání jejich autority (1Kor 16,15-18; Žd 13,7) a finanční úhradou (Gal 6,6; 1Kor 9,1-14; 1Tm 5,17; Fil 4,14-19). První místní sbory měly zpravidla více vůdců, model jednoho pastora v čele se objevuje až na počátku druhého století. Konflikty, k nimž podle novozákonního svědectví vykonávání vůdcovské služby vedlo (Sk 6,1-4; 1Kor 1-4; 2 Kor 10,7-11; 3J 9-10), naznačují důležitost věrnosti apoštolskému svědectví, citlivosti vůči kulturním odlišnostem, potřebu osobní zralosti a pokory. Klasickým textem definujícím službu v církvi a její předpoklady, platným i pro naši dobu, jsou Pavlovy výroky z 1Kor 4,1-5.9-13; 2Kor 4, 1-15; Fil 3,7-16.

Vzkládání rukou je praxe užívaná ve spojení s uváděním duchovních vůdců již ve Starém zákoně (4M 27,15-23; 5M 34,9). V Novém zákoně je dosvědčena v rozmanité souvislosti (Sk 6,6;

13,1- 3; 1Tm 4,14; 2Tm 1,6). S ordinací je úzce spojována až od 2. století.

Základ v baptistické tradici

Uvedeným biblickým směrnicím odpovídají i důrazy původního baptistického pojetí církve. Pojetí a členění duchovní služby ve sboru se ovšem většinou od počátku různilo, neboť Nový zákon nepřináší žádný definitivní recept či model. Některé sbory či společenství sborů mezi službami ve sboru nijak zásadně nerozlišují. Všechny jsou zacíleny k poslání církve, všechny jsou konány na základě rozpoznání obdarování, všechny se dějí na základě určitého pověření. Jiné sbory či společenství sborů odlišují takové služby, s nimiž je spojena určitá vedoucí role a pro ně vyhražují zvláštní pověření, kterému pak obvykle říkají ordinace. Většina sborů a společenství sborů vyhražuje toto zvláštní pověření, které je zpravidla spojeno se vzkládáním rukou, jen pro službu vlastního duchovního vůdce sboru - kazatele.

Toto u nás vžitě označení má na zřeteli jeho vedoucí roli a jeho zodpovědnost za uskutečňování poslání církve a péči o duchovní růst sboru prostřednictvím kázání a jiných forem tlumočení Božího slova - zvěsti evangelia o Ježíši Kristu. I když i na této službě se mohou podílet jiní (případně všichni) členové sboru, pokud jsou k tomu nějak pověřeni, ordinací k této službě se zdůrazňuje odpovědnost za ni.

Již první baptisté uznávali, že ve sborech musí být duchovní vůdci. Zásadou ovšem bylo, že si sbory své duchovní na základě jejich obdarování volily a zřizovaly samy, očekávaly však, že toto "vnější povolání" bude stvrzeno širším společenstvím sborů. Ordinance byla chápána jako ratifikace Božího povolání. Její kandidáti získávali nejprve kazatelskou "licenci" a před vlastní ordinací (tj. "zřízením" ke konkrétní službě na konkrétním místě) byli ještě zkoušeni komisí (radou) složenou ze zástupců jiných baptistických sborů.

Poslání ordinované služby

Ordinovaní služebníci se podílejí na společné službě všech věřících. Ta je určena církvi i světu. Sbor (BJB) na základě Božího povolání, vystrojení duchovními dary a potřeb svěřuje těmto služebníkům péči o tuto službu (se zvláštním zřetelem na zvěstování a bohoslužbu) a ukládá jim zvláštní odpovědnost za to, aby církev byla ve svém životě a díle věrná evangeliu. Ordinovaní služebníci tak stojí v čele výchovy ostatních k dílu služby (Ef 4,11n), spravují věci sboru a konají svou službu tak, aby všechna pozornost i všechno úsilí byly zaměřeny k naplnění Božího cíle sjednocení všeho a všech v Kristu (Ef 1,9n). Odpovědné naplňování tohoto náročného poslání vyžaduje kvalitní biblický základ, získaný a udržovaný skrze dobré biblické a teologické vzdělání. Jejich služba má svůj základ v konkrétním sboru, ale ti, kdo v ní stojí, mohou církvi i světu sloužit rozmanitým způsobem a ve specifických institucích. Konkrétní role nebo struktury, v nichž k této službě dochází, nemění. Nic na jejím základním poslání a odpovědnosti.

Tradiční okruh ordinované služby zahrnuje vedení sboru v jeho poslání, kázání a organizaci bohoslužby, vysluhování křtu a večeře Páně, vyučování, přípravu nově obrácených ke křtu, návštěvy a pastorační, svatby, pohřby, sborovou administraci a zastupování sboru před církevní i necírkevní veřejností. Může zahrnout i mnohé jiné. Z povahy této služby však vyplývá odpovědnost za to, aby všechna činnost vycházela z Písma a byla poučena z baptistického odkazu.

Při rozpoznávání obdarování a povolávání k ordinované službě vykonává církev svou autoritu dát svému životu a poslání před Bohem řád. K němu patří i následné uznávání autority těch, které si tímto způsobem mezi sebou zřizuje. Jejich autorita však není mocenské povahy: Není to autorita nad církví (sborem), ale v církvi. Veškerá autorita v církvi musí přitom vycházet z příkladu Kristova (Mt 20.25n.28).

Poslání služebníků pověřených duchovní (ordinovanou) službou nespočívá v určitých speciálních či jedinečných funkcích, které by náležely výlučně do jejich pravomoci, ani v nějakém jejich vyšším duchovním statutu. Vše, co ordinovaný kazatel na základě svého pověřujícího oddělení ve sboru koná, může být konáno i kterýmkoli jiným členem sboru, pokud ho sbor na základě duchovních a odborných předpokladů tím pověří.

II. Komise duchovní služby

Odpovědnost BJB za kvalitu duchovní služby kazatele je vyjádřena zřízením a činností komise duchovní služby, která má pomoci sborům při výběru uchazečů o službu kazatele (vedoucího sboru) a dalších ordinovaných pracovníků. Komise pracuje v souladu s Ústavou BJB a neopomíjí zejména §17 přílohy č.3 ústavy. Vykonává svou činnost v úzké součinnosti s VV. Komisi zřizuje na návrh Výkonného výboru Sjezd delegátů BJB. Je tříčlenná.

Poslání a činnost

- poradenství pro zájemce o teologické studium
- kontakty se studenty teologie a jejich pedagogické vedení
- závěrečný zkušební pohovor a zpracování komplexního hodnocení

- zkušební pohovor a komplexní hodnocení těch uchazečů o službu kazatele BJB, kteří se nepřipravovali pod pedagogickým vedením komise duchovní služby
 - zadávání a hodnocení ordinační práce
- doporučování ordinace

III. Ordinační řád

Povolání do služby

K výkonu ordinované služby je (stejně tak, jako v případě každé duchovní služby) zapotřebí vnitřního i vnějšího povolání. Boží vnitřní povolání může člověk začít vnímat i z přispění někoho jiného. Na sboru vždy je, aby vytvořil příležitosti pro to, aby se každé takové vnitřní povolání dalo obecně rozpoznat, aby mohlo být i osobně přijato a aby mohlo dojít k náležité přípravě pokud se nejedná o někoho, kdo k této službě již připraven je.

Příprava

Standardním způsobem přípravy je studium teologie, zejména řádné denní nebo externí studium na teologickém učilišti, započaté po rozhovoru se sborem, který studium doporučuje a s komisí duchovní služby. V průběhu studia je student s touto komisí v kontaktu.

Nástup služby ve sboru

Studenti posledního ročníku teologické školy a absolventi se mohou stát kandidáty na místa kazatelů (samostatných nebo pomocných), misijních pracovníků atd. Sbory povolávají své kazatele volbou.

Zpravidla po jedno až dvouleté službě sbory uvažují o provedení ordinace. Pokud považují ordinaci za vhodnou, obrátí se na komisi duchovní služby, která pozve dotyčného k pohovoru, případně mu zadá ordinační práci a ordinaci doporučí či nedoporučí.

Ordinace

Dobu a místo konání ordinace určuje místní sbor po dohodě s Výkonným výborem. Koná-li se ordinace ve sboru, jsou kromě zástupců BJB zváni i zástupci okolních sborů BJB a nejbližší ekuména. V takovém případě je nově ordinovaný služebník představen na nejbližším Sjezdu delegátů nebo na celostátní konferenci sborů BJB. Jinou možností je konání ordinace na konferenci. Na konferenci dochází i k ordinaci misijních pracovníků BJB duchovenského charakteru.

Ordinační akt

Vlastní ordinační akt je veřejným uznáním povolání a pověření v duchovní službě. Ordinační shromáždění ve sboru zpravidla řídí zástupce sboru. Koná-li se ordinace na konferenci, určuje vedoucího ordinačního shromáždění Výkonný výbor. Zástupce sboru kandidáta představí (má-li manželku a děti, představí přiměřeně i je). Následuje ordinační slib (viz vzorový návrh), který má i písemnou formu (archivuje se v kanceláři VV). Dále následuje modlitba se vzkládáním rukou - modlí se zástupce staršovstva, zástupce BJB, ordinovaný. Předmětem modliteb je i rodina či nejbližší příbuzní ordinovaného. Ordinovaný služebník má zpravidla možnost krátce oslovit přítomné. Při ordinaci několika služebníků při téže konferenci se postup přiměřeně upraví.

Jiné druhy ordinace či pověření na půdě sboru

Sbory volí podle potřeby laické kazatele, diakony, staršovstva, ustavují do funkcí a schvalují vedoucí různých sborových služeb, pověřují konkrétní službou další pracovníky. Pro některé služby mohou pracovníky ještě zvláště pověřovat a potvrzovat - ordinovat. Zejména některé sbory s více stanicemi ordinují některé osvědčené laické kazatele k vysluhování Večeře Páně. Doporučuje se, aby takováto ordinace se připravovala ve spolupráci s komisí duchovní služby, i když je v pravomoci sboru.

IV. Závěrečné ustanovení

Základ a řád ordinované služby neřeší teologickou otázku postavení a ordinované služby žen v církvi. Vzhledem k pohlaví je třeba ho chápat neutrálně. Pro každou službu je potřebné brát v úvahu nadřazenost Božího povolání, které pod působením Ducha svatého rozpoznává v konkrétních případech i církev, a to ať se jedná o muže či ženy.

Tento základ a řád ordinované služby v BJB byl schválen a přijat Sjezdem delegátů BJB dne 4. října 1997 v Ostravě.

Příloha: Vzorový ordinační slib

Vzorový ordinační slib

Já,..... před Boží tváří a shromážděnou církví, u vědomí Boží milosti kterou jsem přijal. Božího povolání i povolání církvi do služby kazatele slibuji, že budu pod vedením Ducha svatého

- věrně hlásat Boží slovo všem lidem k jejich obrácení a uvěření, vyučování, povzbuzování i napomínání, a to kázáním i jinými formami, podle obdarování, které jsem obdržel
- společně s ostatními bratry a sestrami dbát o rozvoj sboru jako celku, neopomíjet však ani duchovní péči o jednotlivce, rodiny, začátečníky ve víře a přátele sboru
- modlitebně zápasit za sbor, jeho přátele, celou společnost
- žít příkladným posvěceným životem podle nároků Písma svatého

Slibuji, že budu

- dobrým příkladem pro jiné a chránit svým jednáním dobré jméno sboru, celé BJB a církve Kristovy vůbec
- dbát o svou rodinu i o svůj osobní duchovní život a o své další náležité vzdělávání
- naslouchat jiným, přijímat napomenutí, poučení a povzbuzení
- ve své práci dbát ústavy, řádů a usnesení BJB, vést sbor k zachování jednoty, snášenlivosti, lásce a spolupráci s jinými baptistickými sbory i k vědomí spoluzodpovědnosti za celou BJB
- vážit si křesťanů z jiných denominací, spolupracovat s nimi ve společných oblastech, ke vzájemné úctě, snášenlivosti, lásce a spolupráci vést i sbor, v němž jsem ustaven za kazatele

S pomocí Boží toužím tento slib naplňovat.

V dne

podpis ordinovaného _____

za sbor: _____ za BJB: _____